

GŁÓWNY INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016-2020 (z perspektywą do 2025 r.)

ZATWIERDZAM

Jerzy Kuliński
Główny Inspektor Ochrony Środowiska

Warszawa, listopad 2015 r.

Spis treści

	Strona
I. Wstęp	3
II. Najważniejsze cele do osiągnięcia	5
III. Inne zadania priorytetowe - projekty realizowane ze środków pomocowych	8

I. Wstęp

Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska nakłada na Głównego Inspektora Ochrony Środowiska - jako kierującego realizacją zadań Inspekcji - ustalanie ogólnych kierunków działania organów Inspekcji Ochrony Środowiska (art. 8a. 1). Nie określa ona horyzontu czasowego obowiązywania tego dokumentu, oczywistym jest jednak, że „Ogólne kierunki...” uwzględniać muszą aktualny stan prawny w ochronie środowiska, politykę ekologiczną państwa oraz zobowiązania międzynarodowe.

Jednocześnie „Ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016-2020 (z perspektywą do 2025 r.) uwzględniać powinny dotychczasowe, zaplanowane na długi okres działania Inspekcji, zmierzające do osiągnięcia określonych celów.

Główne zadania Inspekcji Ochrony Środowiska to wzajemnie uzupełniające się kontrola przestrzegania prawa ochrony środowiska i Państwowy Monitoring Środowiska.

Działania prowadzone będą przez IOŚ w zakresach:

- stanu czystości powietrza,
- jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- jakości wód morskich Bałtyku,
- ochrony przyrody i bioróżnorodności,
- gospodarki odpadami,
- stanu akustycznego środowiska,
- poziomu promieniowania elektromagnetycznego w środowisku,
- potencjalnego wystąpienia poważnej awarii,
- zapewnienia informacji o środowisku i jego ochronie.

Kontrolowane będą przede wszystkim zakłady stwarzające największe zagrożenie dla środowiska. W tym celu będzie doskonalony system prowadzenia analizy ryzyka, co pozwoli na najbardziej efektywny dobór zakładów do kontroli. Zwiększona zostanie liczba kontroli z pomiarami.

W ramach prowadzonych działań szczególny nacisk położony zostanie na kontrolę wdrożenia nowych przepisów, które w okresie obowiązywania niniejszego dokumentu będą wprowadzone, w tym między innymi przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2015 r. zmieniającej ustawę Prawo ochrony środowiska i niektóre inne ustawy wdrażającej dyrektywę 2012/18/UE (SEVESO III).

Zakres działań monitoringowych określa „Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020”, obejmujący zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych Polski oraz innych dokumentów strategicznych.

Wytwarzane w ramach PMŚ informacje będą służyć wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska lub innych wymagań określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów lub innych wymagań,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych, przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Informacje wytworzone w ramach PMŚ wykorzystywane będą przez jednostki administracji rządowej i samorządowej dla potrzeb zarządzania środowiskiem za pomocą instrumentów prawnych, takich jak: postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, plany zagospodarowania przestrzennego, a także programy i plany ochrony środowiska jako całości i jego poszczególnych elementów. Będą także wykorzystywane do monitorowania osiągnięcia celów w zakresie ochrony środowiska, które określone są przez przepisy prawa krajowego i wspólnotowego.

Gromadzone informacje będą także mogły być wykorzystywane dla potrzeb związanych z rozwojem regionalnym, przede wszystkim jako podstawa do oceny skutków ekologicznych projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych i funduszy spójności. Ponadto, informacje te będą, tak jak dotychczas, wykorzystywane w pracach nad formułowaniem stanowisk negocjacyjnych Polski dotyczących propozycji nowych uregulowań prawnych Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska.

Informacje te będą również podstawą do wypełniania podpisanych i ratyfikowanych przez Polskę umów międzynarodowych, w szczególności stale poszerzających się obowiązków sprawozdawczych obejmujących informacje o stanie poszczególnych komponentów środowiska do Komisji Europejskiej, Europejskiej Agencji Środowiska oraz organów konwencji środowiskowych.

Ogólne kierunki – nawiązując do najważniejszych celów i zadań ogólnopolskich, przedstawionych w strategiach, planach, programach i innych dokumentach rządowych - określają strategię działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016- 2020 z perspektywą do roku 2025.

Jerzy Kuliński
Główny Inspektor Ochrony Środowiska

II. Najważniejsze cele do osiągnięcia do 2020 r.

1. Poprawa jakości powietrza i spełnienie standardów określonych przepisami prawa.

Cel ten będzie realizowany poprzez prowadzenie kontroli wynikających z przepisów prawa, w tym:

- a) kontrole wypełniania wymogów ochrony środowiska przez podmioty w zakresie wdrożenia przepisów dyrektywy 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola),
- b) kontrole wypełniania przepisów ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych,
- c) kontrole właściwego postępowania z niektórymi fluorowanymi gazami cieplarnianymi, w tym weryfikowanie ewidencji ww. substancji prowadzonej przez kontrolowane podmioty, w szczególności monitorowanie zastępowania substancji zubożających warstwę ozonową innymi czynnikami chłodniczymi lub gaśniczymi, np. F-gazami,
- d) kontrole realizacji programów ochrony powietrza i kontrolę organów odpowiedzialnych za ich opracowanie i realizację,

Kontrolowane będą instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego (IPPC), w tym dotrzymanie wynegocjowanych w Traktacie Akcesyjnym terminów derogacji, oraz instalacje zobowiązane do posiadania pozwoleń sektorowych zgodnie z terminami osiągnięcia standardów emisyjnych określonymi w rozporządzeniu w sprawie standardów emisyjnych. Kontrolą będą objęte podmioty podlegające przepisom ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, jak i przepisom rozporządzenia 1005/2009 w sprawie zubożenia warstwy ozonowej i rozporządzenia 517/2014 w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych i uchylecia rozporządzenia (WE) nr 842/2006 oraz ustawie o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych w zakresie ich używania i obrotu. Kontroli będą podlegać organy ochrony środowiska odpowiedzialne za opracowanie i realizację programów ochrony powietrza oraz podmioty zobowiązane do wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza.

W zakresie działań monitoringowych:

- a) prowadzenie pomiarów jakości powietrza i wykonywanie ocen jakości powietrza na potrzeby zarządzania jakością powietrza zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020 ,
- b) opracowanie i wstępne wdrożenie, we współpracy z MŚ i KOBIZE, systemowego rozwiązania w zakresie wsparcia wykonania rocznych ocen jakości powietrza metodami modelowania,
- c) dalszy rozwój systemu zapewnienia jakości pomiarów w sieciach monitoringu jakości powietrza, m.in. poprzez wzmacnianie roli Krajowego Laboratorium Referencyjnego i Wzorcującego.

Zadania będą realizowane ze środków budżetowych WIOŚ i GIOŚ z udziałem środków funduszy ochrony środowiska za pośrednictwem rezerwy budżetu państwa oraz środków funduszu spójności.

2. Poprawa jakości wód śródlądowych i Morza Bałtyckiego oraz gospodarowania zasobami wodnymi.

Cel będzie realizowany poprzez kontrole oczyszczalni ścieków przemysłowych oraz komunalnych, w szczególności ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, a także podmiotów prowadzących działalność gospodarczą pod kątem przestrzegania przez nich warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem "NAWÓZ WE" oraz środków wspomagających uprawę roślin, zgodnie z przepisami prawa oraz zadaniami Inspekcji Ochrony Środowiska.

W zakresie działań monitoringowych:

- a) prowadzenie pomiarów dla potrzeb aktualizacji planów gospodarowania wodami oraz oceny osiągnięcia dobrego stanu wód,
- b) wdrożenie systemu zapewnienia jakości pomiarów biologicznych i chemicznych dla potrzeb oceny stanu wód powierzchniowych, w tym rozpoczęcie prac na rzecz ustanowienia Krajowego Laboratorium Referencyjnego ds. Wód Powierzchniowych,
- c) wykonanie oceny wód morskich w cyklach wymaganych ramową dyrektywą w sprawie strategii morskiej i Krajowym Bałtyckim Planem Działań,
- d) rozszerzenie dotychczasowego zakresu monitoringu wód powierzchniowych o monitoring substancji priorytetowych zgodnie z dyrektywą 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. zmieniającą dyrektywy 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej.

Zadania będą realizowane ze środków budżetowych, oraz ze środków funduszy ochrony środowiska za pośrednictwem rezerwy budżetu państwa oraz środków funduszu spójności.

3. Poprawa gospodarowania odpadami.

Cel będzie realizowany poprzez działania kontrolne z zakresu obowiązujących przepisów prawa, w szczególności:

- a) kontrolę strumieni odpadów niebezpiecznych, w szczególności zakaźnych odpadów medycznych, w celu zapewnienia bezpiecznego dla ludzi i środowiska ich unieszkodliwiania,
- b) kontrolę realizacji zadań własnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym w szczególności ograniczania masy odpadów biodegradowalnych przekazywanych do składowania do osiągnięcia poziomu redukcji określonego w przepisach prawa, tj. **do dnia 16 lipca 2020 r. do nie więcej niż 35%** wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w odniesieniu do roku 1995,
- c) działania podejmowane w celu doprowadzenia do realizacji obowiązków wynikających z Traktatu Akcesyjnego,
- d) kontrolę oceny realizacji zadań ujętych w KPGO,
- e) kontrolę funkcjonowania systemów zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, gospodarowania użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, gospodarowania użytymi bateriami i akumulatorami,
- f) kontrolę funkcjonowania systemu transgranicznego przemieszczania odpadów.

Zadania będą realizowane ze środków budżetowych WIOŚ i GIOŚ, z udziałem środków NFOŚiGW za pośrednictwem rezerwy budżetu państwa.

4. Ochrona przyrody i rozwój bioróżnorodności

Cel będzie realizowany poprzez działania monitoringowe zapewniające informacje o stanie ochrony środowiska i gatunków, w tym ptaków, na poziomie siedlisk i regionów:

- a) monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000,
- b) monitoring ptaków, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000;
- c) monitoring lasów;
- d) zintegrowany monitoring środowiska przyrodniczego.

Zadania będą realizowane ze środków budżetowych GIOŚ, z udziałem środków NFOŚiGW za pośrednictwem rezerwy budżetu państwa oraz środków funduszu spójności.

Cel będzie realizowany poprzez działania monitoringowe zapewniające informacje o stanie

5. Poprawa jakości klimatu akustycznego i zmniejszenie narażenia na działanie pól elektromagnetycznych

Cele będą realizowane poprzez działania kontrolne i monitoring.

W zakresie działań kontrolnych:

- a) kontrole źródeł hałasu oraz podejmowanie działań mających na celu ograniczenie ich uciążliwości,
- b) kontrole instalacji emitujących PEM.

W zakresie działań monitoringowych:

- a) prowadzenie pomiarów hałasu, w szczególności na obszarach nie objętych obowiązkiem mapowania akustycznego,
- b) wdrażanie metod przestrzennej analizy zagrożeń hałasem w środowisku do oceny stanu akustycznego,
- c) prowadzenie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych oraz wykonywanie ocen dotyczących poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku.

Zadania będą realizowane ze środków budżetowych GIOŚ i WIOŚ oraz ze środków funduszy ochrony środowiska za pośrednictwem rezerwy budżetu państwa.

6. Udostępnianie i rozpowszechnianie informacji o środowisku i jego ochronie

Cel ten będzie realizowany poprzez:

- rozwój systemu informatycznego „Ekoinfonet” gromadzącego oficjalne dane krajowe o stanie środowiska,
- udział w tworzeniu infrastruktury informacji przestrzennej w zakresie urządzeń do monitorowania środowiska,
- udział w tworzeniu i upowszechnianiu raportów Europejskiej Agencji Środowiska.

Ponadto będą:

- opracowywane i rozpowszechniane informacje o stanie środowiska w formie raportów o stanie środowiska (w serii wydawniczej „Biblioteka Monitoringu Środowiska”), biuletynów, komunikatów oraz innych form - obejmujących analizę podstawowych problemów ekologicznych,
- udostępniane w internecie materiały o stanie środowiska opracowane przez organy Inspekcji, w tym także wydawnictwa Biblioteki Monitoringu Środowiska,
- na bieżąco aktualizowane, przez Główny Inspektorat i wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska, własne serwisy internetowe,
- udostępniane - przez wojewódzkie inspektoraty - w trybie on-line wyniki ciągłych pomiarów zanieczyszczenia powietrza z automatycznych sieci monitoringu zanieczyszczeń powietrza w województwach,
- przekazywane - organom administracji rządowej i samorządowej oraz jako egzemplarze obowiązkowe do sieci bibliotek publicznych i uczelnianych, instytucjom naukowym i innym zainteresowanym odbiorcom - kompleksowe raporty i opracowania tematyczne, publikowane w ramach serii „Biblioteki Monitoringu Środowiska”,
- udostępniane informacje o stanie środowiska, będące w posiadaniu organów Inspekcji, na indywidualny wniosek wszystkim zainteresowanym.
- upowszechniane informacje o środowisku podczas konferencji, seminariów i innych ekologicznych imprez masowych (krajowych i regionalnych, m.in. ekspozycja podczas targów POLEKO, festyn z okazji Dnia Ziemi).
- organizowane konferencje prasowe i spotkania z organizacjami pozarządowymi.

7. Przeciwdziałanie poważnym awariom

Cel będzie realizowany poprzez działania kontrolne z zakresu obowiązujących przepisów prawa, w tym poprzez działania wynikające z wdrożenia dyrektywy SEVESO III.

III. Inne zadania priorytetowe - projekty realizowane ze środków pomocowych

1. Zapewnienie trwałości efektów z programów i projektów zrealizowanych w Głównym Inspektoracie i w wojewódzkich inspektoratach ochrony środowiska.

- „Monitoring efektów realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”.
- „Zakupy sprzętu do szybkiej oceny ryzyka w przypadku wystąpienia poważnej awarii, organizacja systemu monitoringu dynamicznego przeciwdziałania poważnym awariom, w tym organizacja systemu i sieci teleinformatycznych”, zrealizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko”.

2. Realizacja projektów zatwierdzonych.

- Projekt „Wzmocnienie systemu oceny jakości powietrza w Polsce w Projekt ekspercko-inwestycyjny „Wzmocnienie monitoringu wód w zakresie procedur zapewnienia i kontroli jakości pomiarów i ocen stanu wód powierzchniowych oraz infrastruktury badawczej, pomiarowej i informatycznej” finansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.
- Projekt „Pilotażowy monitoring wilka i rysia w Polsce realizowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska” finansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

